

Tatt av Vindene

Himmel og hav. Sol
og vind. Det er det
livet dreier seg om.
På seiltur i Karibia
er det bare å flate ut.

Tekst og foto: Kirsten Offerdal

1

2

1. Live, Elin og Ellen heiser storseilet. Med passe vind, mye sol og godt selskap er seilferie en nytelse.
2. Kveldsbad i solnedgangen.
3. Jeg gjør en innsats på kjøkkenet. Egg og bacon er godt både morgen og kveld.
4. Kaptein Hans Jørgen Stabo-Eeg er trygg og lun. Han har flere års erfaring med turistseiling i Karibia. Den vanligste medseileren er godt voksen, gjerne par eller familier, men også mange single.

3

Fly og seil

- Caribbean Sailing Club, som drives av norske langturseilere, har flere båter i Karibia, men også i Kroatia og på Seychellene. Du kan bli med som mannskap eller leie hele båten med skipper. Sjekk www.caribbeansailingclub.com.
- Prisene varierer fra 5000 til 8000 kroner for fjorten dager i Karibia. I tillegg kommer mat og drikke, havneavgifter og drivstoff – og flybillett.
- Fly til og fra Karibia finner du på nettet, fra cirka 7000 kroner. De franske øyene har god kommunikasjon med Frankrike, til de andre øyene er det best å fly via USA. Tur-retur til samme øy er rimeligst. Totalsummen kan likevel bli billigere om du reiser til én øy og hjem fra en annen, fordi fly mellom øyene er forholdsvis dyrt.
- Carpe Diem, Inspiratour og Jomfrureiser arrangerer pakke-seilturer i Middelhavet og Karibia der både fly og båt er inkludert. Sjekk også sologseil.no, normar.no, sunsail.com og saltyseas.com for turer og utleie av båter.

Du reiser rundt som en skilpadde med hjemmet ditt på ryggen. Hver morgen våkner du opp i en ny vik, hopper i det varme havet, lager frokost, spiser og rydder. Så tar du opp ankeret og heiser seilet – og deretter skjer det ikke stort på en stund. Hvis du har lyst til å styre båten, kan du det. Har du lyst til å ligge på dekk og lese bok, gjør du det. Frister det med noen timers søvn, er det greit. Kanskje forstyrres du av en havskilpadde som dukker opp foran baugen, men ellers er det bare å nyte.

På gyngende grunn

For min del begynner det egentlig ikke så bra. Da jeg lander på den franske øya Martinique er det riktig nok varmt, men også fuktig, skyet og ganske mye vind. Jeg trøster meg med at jeg tross alt skal på seiltur.

I havnebyen Le Marin venter mitt hjem for de neste 14 dagene, «Atolla». Det er nesten som å hoppe på en buss. Båten, som eies av det norske selskapet Caribbean Sailing Club, er på vei fra Trinidad til De britiske jomfrueøyene, der den vanligvis opererer. Underveis tar den med mannskap, eller rettere sagt: turister. «Atolla» ligner litt på en buss. Den har overbygg og minner mer om en motorbåt enn en seilførende skute. Men det viser seg å være utrolig behagelig å ha bysse og oppholdsrom oppe – da slipper man å gå ned, der det både er varmt og mørkt.

Om bord er først og fremst skipper Hans Jørgen Stabo-Eeg, kornbønder på Hedmarken om sommeren og seiler i Karibia om vinteren. Et fristende vekselbruk. Han har med seg Einar Herfindal som mannskap. På bå-

ten er også Tom, som har seilt med dem en uke, mens Ellen og Elin mønstrer på nå. Idet mørket senker seg, kaster vi loss og forlater havna. Det er nemlig mye hyggeligere å ligge litt utenfor byen, ifølge de seilvante. Det er det kanskje, men det ruller også ganske mye utenfor moloen...

Et kveldsbad i 34 grader frister, selv om kapteinen påstår at det er i mørket haiene angriper. Litt vin og «bli kjent»-prat er også hyggelig, men tidsforskjellen og de 14 reisetimene gjør at jeg snart trekker meg tilbake til kabinen. Den består av en seng, et lite skap og cirka en halv kvadratmeter gulvplass. Sannelig bra at jeg slipper å dele den med noen! Båten har i prinsippet plass til tolv, men de bør være veldig gode venner.

Vel plassert i køya merker jeg rullingene bedre og bedre. Det knirker i båt og tauverk, skrangler i kjøkkenutstyr og skvalper utenfor. Heldigvis har jeg gått førstehjelpskurs og finner ut at stabilt sideleie er tingen.

Neste morgen setter vi seil mot hovedstaden, Fort de France, for å plukke opp de to siste reisefølget, Live og Merete. Underveis kommer vi inn i en skikkelig uværssky med tåke, regn og ganske store bølger. Vi må ta ned seilet og plassere en utkikkspost på fordekket for å være sikker på at vi ikke kolliderer med andre båter.

Regnet følger oss til Fort de France, en ganske sjarmerende by med en ganske usjarmerende havn. Vi provianterer og tester den lokale baren, men neste morgen er det bare å komme seg ut fra havna så fort som mulig og sette kursen nordover.

Finne roen

Vinden i Karibia er stabil, og om høsten kommer den stort sett fra nordost. Det betyr at den treffer oss skrått forfra, så lenge vi holder oss på vestsiden av øyene. En behagelig seilas, med mindre du svinger akkurat litt for mye på roret, slik at du får vinden fra den andre siden og jibber. Det vil si at seilet slår ukontrollert over, båten knaker, og skipperen blir litt bisk.

Seilkunnskaper er ingen forutsetning for å bli med på en slik tur, men uenkelig en fordel. Du lærer litt underveis, men når ting skal skje fort, er det en fordel å vite hvilket tau du skal dra i. Mennene om bord har et klart forsprang, og damene må foreta et aldri så lite mytteri for å overta heisingen av storseilet. Det er tungt, men går med forente krefter. Det er ikke avansert seiling vi driver med, men vi får da prøve oss både på kryssing og trimming av seil. Bortsett fra de to gangene vi fyller drivstoff og vann, legger vi ikke til i trange havner, og dermed unngår vi de mest kritiske situasjonene. Farvannet er dessuten relativt ufarlig, med få skjær og grunner.

Vi bruker en dag til på å legge Martinique bak oss, og ser snart Dominica dukke opp foran oss. Det er ikke langt mellom øyene i denne delen av Karibia, som kalles Winward og Leeward Islands. Vinden er frisk, og enkelte sliter litt med sjøsyke. Selv har jeg investert i både ingefærkapsler og sjøsykeplaster, men ender med kun å ta vanlige reisesyketabletter når vi skal over åpent hav. Det går helt fint, teorien om at man blir mindre syk på seilbåt enn på motor-

4

1. Hele gjengen samlet til middag på land. Fra venstre: Ellen, Live, Hans Jørgen, Einar, Tom, Elin, jeg og Merete.
2. Landgang i Deshaies, «Atolla» er første båt til venstre for Tom. Ved brygga ligger gummibåten som vi opplevde et nestenforlis med.
3. Elin sjekker ut lokalt håndverk. Shoppingmulighetene er begrenset på de små øyene, men i cruisehavna på St. Kitts kan du få alt fra Cartier til rastafari-luer.
4. Live styrer skuta med stø hånd. Alle som vil, får prøve seg ved roret, og farvannet er så ufarlig at du ikke kan gjøre de store tabbene.

båt stemmer i alle fall for min del: På danskebåten blir jeg kvalm før Drøbak.

Dominica er et eget land, som mange andre av øyene i Karibia. I hovedstaden Roseau er det festival og et yrende liv med konserter og marked. Ellers er øya kjent for regnskog og fossefall. Det er tett, grønn urskog oppe i fjellene, og vi bader i ferskvann og beundrer blomster og lokale muskeltmenn før vi går nesten hele veien tilbake til båten. Drosjesjåføren har nemlig misforstått at han skulle plukke oss opp, men som erstatning guider han oss til et utkikkspunkt på høyden over byen. Herfra kan vi faktisk se horisontens krumning. Og vi ser den tydelig, det er ingen flere uværsskyer i sikte.

Utenfor allfarvei

De neste dagene cruiser vi mellom Les Saintes og Guadeloupe, franske paradisoer med hvite strender, palmer og pittoreske landsbyer. Vi holder oss unna hovedstaden og finner heller små byer med skjermede bukter å ankre opp i. Den ene kvelden legger vi oss i en vik ved Pigeon Island, og her er det fantastiske snorkleforhold. Når dykker-

båtene setter kursen mot land om kvelden, ligger vi igjen og kan nyte omgivelsene og fiskene. Vi oppdager en havskilpadde på bunnen, og om kvelden spiser vi selvlaget middag under stjernene. Neste morgen våkner vi alene i paradiset og må dele stunden bare med lokale fiskere som dukker opp under frokosten.

Neste stopp på vår øyhopping er Montserrat, et uvanlig turistmål nå for tiden. Den har nemlig en svært aktiv vulkan, og et utbrudd i 1995 la hovedstaden under aske. Store deler av øya er fortsatt forbudt område, og det var nye utbrudd i 1997 og 2003. Vi kan både se og lukte røyken fra vulkanen, og den sørlige delen av øya er som et spøkelseslandskap. Før vulkanutbruddet bodde det rundt 11 000 innbyggere her, nå er det bare 4000 igjen. Vi seiler forbi restene av byen Plymouth på reglementert avstand og overnatter utenfor den nye havnebyen Little Bay på den nordlige delen av øya. Her ligger flyplassen og det meste av bebyggelsen, men øya innbyr ikke til sightseeing. Vi blir ombord.

Det meste av tiden tilbringes i grunnen på båten. Skipperen forteller at det er opp til deltakerne på hver enkelt tur hvordan han legger opp dagene. Noen vil gjerne i land og

se mye, andre vil bruke tiden til seiling. Hos oss vil flertallet være på sjøen, og slik blir det. Vi spiser stort sett ett daglig måltid i land, før vi handler og seiler videre. Vi legger oss tidlig og våkner med sola hver morgen. Ikke akkurat noen partytur, med andre ord.

Nesten-havari

Dagene flyter fredelig forbi. Arbeidsdelingen går av seg selv når alle tar i et tak. På det meste gjør båten ni knop, og det er så bra at vi legger inn et par ekstra øyer. Etter Guadeloupe tar vi en sveip oppom Nevis og St. Kitts, før vi krysser over mot Antigua, der de fleste skal mønstre av.

På Nevis inntreffer turens eneste tilløp til dramatik. Om kvelden legger vi oss til utenfor Charlestown, ved en Four Seasons Resort, en skikkelig amerikansk luksuslandsby. Planen er å ta gummibåten til land og spise en bedre middag. Vi registrerer litt vann i bunnen idet vi går om bord, men reagerer ikke på det. Det regner litt nesten hver dag, og vi har vennet oss til å sitte på kanten og bli våte på beina.

Men vannet stiger. Og stiger. Og stiger. Det nærmer seg faretruende rælingen mens vi

kjører full fart mot land. Det er mørkt, og vi vet ikke helt hvor vi kan legge inntil. Usikkerheten brer seg. Vi når fram til brygga i grevens tid: Det er cirka ti centimeter klaring før båten synker, og vi er våte opp til rumpa. På brygga står en vaktmann som signaliserer at dette ikke er stedet for båtflykninger. Heldigvis ser han det komiske i situasjonen og gir oss landingstillatelse «under the circumstances». Han sørger også for at vi blir ledet utenom en romantisk bryllupsfest og de mest luksuriøse delene av anlegget, til en restaurant der vi til nød kan passe inn blant gjestene som ankommer i golfbiler og med drinken i hånda. Etter at bunnproppen i gummibåten er satt tilbake på plass, er vi også sikret hjemtransport.

Havet lokker

På havna i Basseterre, som er den største byen på St. Kitts, ligger «Queen Mary II». Dermed får vi oppleve hvordan Karibia tar imot rike cruise-turister også. Her er det dollarbutikker, gateselgere og tilbud om sightseeing-turer på hvert gatehjørne. Damene får shoppet litt, men på ettermiddagen trekker vi oss tilbake til en vik utenfor byen. Der ligger det kun én liten båt fra før, og vi går på oppdagelsesferd på stranden, snorkler og prøver

kajakken vi har med oss. Noe ganske annet enn å være passasjer på det gedigne, flytende hotellet som passerer oss på vei til sin neste destinasjon.

Kryssingen østover mot Antigua blir vår eneste motoretappe. Å seile direkte mot vinden er både arbeids- og tidkrevende, og vi velger den enkleste løsningen. Den franske øya åpenbarer seg som et turkist paradiset med fantastiske strender og oppbygde havner. Jolly Harbour minner om Miami, og vi er definitivt over i den delen av Karibia der amerikanerne har satt sitt preg, både med feriehus, kasinoer og andre anlegg. Pent er det, men en del av de andre øyene vi har vært innom, er mye mer sjarmerende.

«Havet har meg nå» heter en av bøkene til jordomseiler Ragnar Kvam jr. Jeg leste den underveis, og det er ikke vanskelig å forstå tittelen når du hviler under seilet mens sola steker, brisen kjøler og det gynger akkurat passe.

● Dette kan fort bli en besettelse.

Packing og shopping

- Pakk i myk bag, ikke koffert. Ta med minst mulig, det er dårlig plass i skapet! T-skjorter og shorts er kjøpt overalt.
- Minst to sett badetøy og håndklær er nødvendig. Lette kjoler eller saronger er praktiske i sola. Hodeplagg er helt nødvendig, solbriller og høy solfaktor likeså. En hårkur er gull verdt etter en uke med saltvann.
- Det meste blir fort klamt og skittent i båt. Ta med småposer med vaske-middel, og skyl opp tøy underveis.
- Hodelykt er fint når du skal i land om kvelden eller lese på senga.
- På de små øyene er det ikke mye å handle, men i de store cruisehavnene får du alt du ønsker deg. Dollarbutikkene selger merkevarene litt billigere enn hjemme.